	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-005-Rv01
	Helal Akreditasyon Denetim Sürelerinin Hesaplanması Rehberi	Yayın Tarihi:	19.11.2019
		Revizyon Tarihi/No:	12.09.2022/Rv01
		Sayfa No:	1/5

1. AMAÇ VE KAPSAM

Bu Rehber, helal uygunluk değerlendirme kuruluşlarının (HUDK) uygunluk denetimleri için Helal Akreditasyon Kurumu (HAK) tarafından görevlendirilecek denetçilerin ve uzmanların, gerçekleştireceği denetim faaliyetleri için uygun sürenin tespit edilmesine yardımcı olmak amacıyla hazırlanmıştır.

Bu Rehberde yer alan usuller ve yaklaşımlar kullanılarak farklı büyüklüklerde, kapsamlarda ve coğrafi lokasyonlarda faaliyetlerini gerçekleştiren HUDK'ların helal akreditasyon denetiminden geçirilmesi için ihtiyaç duyulan sürenin (adam/gün birimi kullanılarak) hesaplanmasına yönelik genel ilkeleri kapsar.

2. TERİMLER, TARİFLER VE TANIMLAR

Belgelendirme Yetkinliğini Etkileyen Faaliyet: Genel olarak; politika oluşturulması, süreç ve/veya prosedür geliştirilmesi, belgelendirme sözleşmesinin gözden geçirilmesi, helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin planlanması [tetkik süresi hesaplama, tetkik ekibi oluşturma gibi], helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri sonuçlarının gözden geçirilmesi, onayı ve kararı gibi HUDK'nın belgelendirme kabiliyetini etkileyen süreçlerdir.

Lokasyon: Helal uygunluk değerlendirme faaliyetleri ve bunlarla ilişkili faaliyetlerin yürütüldüğü adreslerdir (şube, önemli faaliyetlerin yürütüldüğü adresler, mobil tesis, gezici tesis, sanal saha, uzak personelin görev yaptığı yer, temsilcilik, irtibat ofisi gibi).

Şahit [Tanık] Denetimi: HUDK tarafından helal akreditasyon kapsamı dâhilinde yürütülen/yürütülecek helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin HAK tarafından üçüncü tarafın sahasında gözlemlenmesidir.

Üçüncü Taraf: HUDK'nın belgelendirdiği imalatçı, hizmet sunucu veya gerçek kişidir.

3. GENEL UYGULAMA

3.1. Uygun Sürenin Belirlenmesi

Helal akreditasyon denetiminden geçirilecek olan HUDK'lara ilişkin denetim süresinin (adam/gün) bazında belirlenmesinde HUDK'nın başvuru yaptığı faaliyet kapsamı ana etkindir. Bu doğrultuda Tablo-1'de yer alan süreler göre toplam denetim süresi hesaplanır. Bunun yanında HUDK'nın;

- Helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerine katılan personel sayısı,
- Helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerindeki proseslerin sayısı ve niteliği,
- Helal akreditasyon talep ettiği alanlarda hizmet sunduğu üçüncü taraf sayısı,
- Genel organizasyon yapısı,
- Helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerini gerçekleştirdiği lokasyonları

göz önüne alınır.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-005-Rv01
	Helal Akreditasyon Denetim Sürelerinin Hesaplanması Rehberi	Yayın Tarihi:	19.11.2019
		Revizyon Tarihi/No:	12.09.2022/Rv01
		Sayfa No:	2/5

Uygun sürenin belirlenmesinde, HUDK'nın 'Doküman Kabul ve Kontrol' aşamasında HAK'a sunduğu her türlü bilgi, belge ve HAK Denetim Ekibinin bu aşamada ortaya koyduğu bulgular esas alınır.

Uygun denetim süresi (adam/gün) başvuru dosyasını değerlendiren Proje Koordinatörü tarafından (baş denetçi ile koordinasyon halinde) tespit edilir ve Genel Sekreterin onayına sunulur.

Denetim süresinin hesaplanmasında kural olarak, Tablo-1'de yer alan her bir HAK faaliyeti için parantez içinde belirlenen süreler sabit olarak alınır. Buna ilaveten Proje Koordinatörü, baş denetçi ile koordinasyon içinde ve Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığının (HADB) onayı ile aşağıda sıralanmış unsurlara göre denetim süresini artırıp azaltabilir:

Denetim süresini (adam/gün bazlı) arttıran faktörler:

- 1) HUDK'nın lokasyonlarının, (varsa şube ve temsilciliklerinin) büyüklüğü ve sayısının fazla olması ve coğrafi olarak farklı yerlerde bulunması
- 2) Yabancı dilde¹ tercüme gerektiren denetim veya doküman inceleme çalışması
- 3) Yüksek emniyet tedbirleri altında gerçekleştirilecek çalışmaların olması
- 4) HUDK'nın helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinde rol alan personelinin sayıca çok olması
- 5) HUDK'nın helal akreditasyon talep ettiği teknik alanların geniş olması
- 6) Helal akreditasyon talep ettiği alanlarda hizmet sunduğu üçüncü taraf sayısının fazlalığı
- 7) HUDK'nın yapısının, yönetim sisteminin ve/veya akredite edilecek alandaki faaliyetlerin karmaşıklığı²
- 8) Helal uygunluk değerlendirmeye tabi olacak ürünler, hizmetler, yönetim sistemleri, kişilerle ve/veya HUDK'nın genel faaliyetleriyle ilgili risklerin fazla olması.

Denetim süresini (adam/gün bazlı) azaltıcı faktörler:

- 1) HUDK'nın akredite edilecek kapsamda veya diğer alanlarda farklı bir akreditasyon kuruluşunca akredite edilmiş olması
- 2) HUDK'nın akredite edilecek kapsamda veya diğer alanlarda farklı bir uluslararası uygunluk değerlendirme standardına göre akredite edilmiş olması
- 3) HUDK'nın helal akreditasyon talep ettiği kapsamın dar olması
- 4) HUDK'nın helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinde rol alan personelinin az olması
- 5) HUDK'nın yönetim sisteminin olgunluğu³
- 6) Akredite edilecek kapsamdaki helal uygunluk değerlendirme faaliyetinin karmaşıklık ve risk seviyesinin düşük olması

¹ İngilizce dilinde hazırlanmış dokümanlar dâhil değildir.

² OIC/SMIIC 2 Standardının ekinde belirtilen karmaşıklık tasnifi esas alınır.

³ Yönetim Sistemi olgunluğu: yönetim sisteminin işleyişte olduğu sürenin uzunluğunu ve bu süre zarfında gerçekleştirilen faaliyetlerdeki başarı olarak değerlendirilir.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-005-Rv01
	Helal Akreditasyon Denetim Sürelerinin Hesaplanması Rehberi	Yayın Tarihi:	19.11.2019
		Revizyon Tarihi/No:	12.09.2022/Rv01
		Sayfa No:	3/5

7) HUDK'nın akredite edilecek kapsamında çok sayıda personelin aynı proseten sorumlu olması

Tespit edilecek denetim süresi; denetçilerin dosya/doküman inceleme, denetim planlama, denetimin gerçekleşmesi adına gerekli muhaberatta bulunma ve hazırlıkları yürütme, denetimi gerçekleştirme ve raporlama işlemlerini kapsamaktadır.

Doğrudan denetimde kullanılacak zaman, toplam adam/gün miktarının %75'inden az olamaz. Bu husus ilk akreditasyon ve yenileme denetimlerinde dikkate alınır.

Hesaplanan adam/gün süreleri HAK Denetim Ekibinin ulaşım için harcadığı zamanı kapsamaz.

Bir adam/gün birimi tam bir çalışma günü olarak sekiz (8) saatlik süreye tekabül etmektedir.

Tablo – 1: Ürün/Hizmet/Yönetim Sistemi Belgelendirmesi Yapan Kuruluşlar için Denetim Süresi Kuralları*

DENETİM SÜRECİ AŞAMALARI	(Adam/gün)
HAK'ın Proje Koordinatörü tarafından yapılan idari işlemler	(1)±1
Doküman Yeterlilik İncelemesi	(1)±1
Ön Denetim	(1)±1
Ofis Denetimi ve Denetim Raporlama	'Genel Uygulama' başlığında yer verilen unsurlara göre belirlenir.
Şahit Denetimi	Şahit denetiminin süresi, temel olarak HUDK'nın hesapladığı süre kadardır. Tetkike, üretim hatlarının HUDK personeline değerlendirilmesini de içerecek şekilde, açılıştan kapanış toplantısına kadar olan bütün süreci görecektir. Katılım esastır.
Uyumsuzluklara Yönelik Takip Denetimi	Uyumsuzluğun ve ona yönelik yapılan düzeltici faaliyetin niteliğine göre belirlenir

* Tabloda gösterilen süreler, ilk akreditasyon denetimleri için verilmektedir. Yukarıda yer verilen faktörlere göre HAK'ın belirleyeceği toplam denetim süresi, Tabloda normal şartlar için tanımlanmış olan sürelerden farklılık gösterebilir.

Helal akreditasyon talep edilen her bir teknik alanın (helal ürün/hizmet/yönetim sistemi veya kişi belgelendirme) alt kapsamlarında yer alan kategoriler için mutlak surette şahit denetimi yapılır. Bu noktada; ürün/hizmet/yönetim sistemi belgelendirme kuruluşlarına yönelik şahit denetimi planlaması için "Helal Uygunluk Değerlendirme Kuruluşlarına Yönelik Şahit/Tanık Denetimi Planlama Rehberinde (AKR-Pr01-Rh-007)", personel belgelendirme kuruluşlarına yönelik planlama için de "Personel Belgelendirme Kuruluşlarının Helal Akreditasyon Rehberinde (AKR-Rh-006)" tanımlı kuralları geçerlidir.

Hazırlayan: Helal Akreditasyon Dairesi Başkanlığı	Onaylayan: HAK Yönetim Kurulu
--	--------------------------------------

	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-005-Rv01
	Helal Akreditasyon Denetim Sürelerinin Hesaplanması Rehberi	Yayın Tarihi:	19.11.2019
		Revizyon Tarihi/No:	12.09.2022/Rv01
		Sayfa No:	4/5

Söz konusu şahit denetimleri için HAK, HUDK'dan belgelendirilmiş/belgelendirilecek üçüncü taraflara yönelik tetkik/sınav programlarını temin eder ve şahit denetimi planlamalarını bu programlara göre yapar. HUDK, tetkik/sınav programlarını HAK'a eksiksiz olarak en güncel haliyle sunmakla yükümlüdür.

Kural olarak, ilk helal akreditasyon denetiminde ürün/hizmet/yönetim sistemi belgelendirmesi yapan kuruluşların başvuruda buldukları alt kapsamdaki ürün/hizmet/yönetim sistemi grubunda ofis ve şahit denetimi gösterememeleri durumunda o ürün/hizmet/yönetim sistemi grubuyla ilgili kapsam akreditasyon denetimi dışında bırakılır.

Gözetim denetimlerinde ofiste harcanacak süre, özel durumlar dışında, ilk akreditasyon denetiminde ofis için uygun görülen toplam sürenin asgari %50'si kadardır.

Gözetim denetimleri için uygun süre belirlenirken; HUDK'nın faaliyetlerinin düzgün aralıklarla gözden geçirilmesi, denetlenen HUDK bünyesindeki değişiklikler, akredite helal uygunluk değerlendirme sistemin olgunluk seviyesi vb. durumlar da HAK tarafından dikkate alınır.

Gözetim denetimi ile birlikte kapsam genişletme talebi var ise, talep edilen kapsamın içeriğine (genişliğine) göre ilk akreditasyonda belirtilen hesaplama yöntemi kullanılarak hesaplanan süre, gözetim süresine ilave edilir.

Akredite HUDK'da önemli bir değişiklik olması halinde "Önemli Değişiklik Bildirim ve Gerekli İşlemler Rehberinde (AKR-Rh-009)" öngörülen sürelerde doğrulama denetimleri yapılabilir.

HAK'tan akreditasyon talebinde bulunan ürün/hizmet/yönetim sistemi/kişi belgelendirmesi yapan helal uygunluk belgelendirme kuruluşlarının birden fazla şubeye/temsilciliğe/iştirake sahip olması durumunda, ofis denetimleri için helal akreditasyon denetimi süreleri (adam/gün) aşağıdaki şekilde hesaplanır;

- Şubelerde/temsilciliklerde/iştiraklerde yapılan helal uygunluk değerlendirme faaliyetlerinin kapsamı, personel sayısı ve (OIC/SMIIC 2:2019 Standardının ekinde belirtilen) faaliyetlerin risk derecesi dikkate alınarak uygun süre tespit edilir.
- Birden fazla şubede/temsilcilikte/iştirakte belgelendirme yetkinliğini etkileyen faaliyet yürüten bir helal uygunluk değerlendirme kuruluşunun başvuru kapsamına giren tüm şube/temsilcilik/iştirakleri üzerinden bir örnekleme suretiyle belirli sayıda lokasyondaki faaliyet denetlenir. Bahse konu örnekleme yukarıdaki maddede yer alan unsurlar dikkate alınarak Proje Koordinatörü ve baş denetçi ortaklaşa belirler.
- Çok şubeli ya da birden fazla temsilcilik/iştiraki olan bir HUDK'nın akreditasyon kapsamındaki tüm şubeleri/temsilcilikleri/iştirakleri helal akreditasyon çevrimi boyunca asgari bir (1) defa denetlenir.

	REHBER	Doküman No:	AKR-Pr01-Rh-005-Rv01
	Helal Akreditasyon Denetim Sürelerinin Hesaplanması Rehberi	Yayın Tarihi:	19.11.2019
		Revizyon Tarihi/No:	12.09.2022/Rv01
		Sayfa No:	5/5

Belge Geçmişi:

Sayfa No:	Revizyon No:	Revizyon Nedeni:
01	01	3.1 maddesi içinde genel süre belirleme kuralları gözden geçirilmiştir.
02	01	Denetim sürelerini artırıcı ve azaltıcı unsurlar gözden geçirilip revize edilmiştir.
03-04	01	Denetim sürelerini hesaplamada geçerli olan özel koşulların anlatıldığı kısımlar sadeleştirilmiş, Tablo-1 içinde yer alan kurallar gözden geçirilip revize edilmiştir.
04	01	Farklı helal uygunluk değerlendirme alanları için geçerli olan diğer bağlayıcı kuralların yer aldığı uygulama dokümanlarına atıflar tanımlanmıştır.
05	01	Çok şubeli ya da iştiraki/temsiliyeti olan kuruluşların denetim süreleri hesaplanırken dikkate alınacak hususlar gözden geçirilip revize edilmiştir.